

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irány D.-u. 14.
Ide csatolandók
az előfizetési pénzek.
Hirdetések és nyilatko-
lásművelemek:

ELŐFIZETÉSI DÍJ
Egész évre . . . 8 kor;
Félévre . . . 4 »
Negyedévre . . . 2 »
Egyes szám ára: 20 fill.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irány D.-u. 14.
Ide küldendő a lap-
szállal részlet illetékes
közlemények.

Hármentelen küldé-
ményt nem fogadunk el.

Kéziratokat vissza-
nem adunk.

SOMOGYI ÚJSÁG

MEGYEI ÉS HELYI-ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: KEDDEN.

Felölös szerkesztő és kiadó: Poór Sándor.

Az eszményiség.

Lekopik a nemesebb gondolkodás zománca a létért való marakodásban. Mig az ember földijavakban meggazdagodik, a lelkiek megrozsdásodnak, élvezzük mód nélkül a műveltség tengernyi áldásait, fölhabzsoljuk gyorsan, ami felhabzsolható és elnyűtt idegekkel rohanva milliónyi porszem társaságában a bizonytalanság örvénye felé. Egyetlen dolog van, a mi a hétköznapiaság árnyából kiemel az embert és feléje ragyog: az eszményiség.

Ma az ember eszményiség nélkül nem bírja megpillantani és megérteni a fényt, mely nem e véges világból való? Hitvány darabja a föld kérgének, melyből kiköltözött a mindenség lelke; silány sirhüvely; lakhelye minden sötétségnek, aljasságnak és nyomornak. Boldogtalan az ember, ha elveszti hitét a magasabb vezércsillagokban s az

örökkévalóság élő fájáról leszakadva, az eszményiségtől nem kísérve le hull a kétségbeesés sötét mélyébe, mely több és borzasztóbb, mint a halál.

Mert kezdettől fogva csak azok boldogok, a kik hisznek s csak azok nyomorultak, akik hitüket elvesztették. S tartozzék az ember bármelyik vallás buzgó hivei közé, vagy vesse el az ember magát a legmagasabb hatalmak földi szimboliumát; a tudás világába menekülve, Isten létezését is megtagadva, csak visszafordul tekintete mindig a föld gyomrából is a szférák fölé, hogy az elvesztett eszményt megtalálja, mert a tudás fáklyáinak gyöngyfényével nem veszítheti el ragyogóbb eszményeit.

Nem azok tehát a boldogtalanok és nyomorultak, a kik a parancsolt és megkövetelt hitet elvetették s leszállottak az alkotás művei közé, hogy a tudomány eszközeivel kutassák fel az új eszményt, a miben egyáltalán hinni

tudnak. A bölcsélet és természettudomány a maga eszményei felé haladva nem ellensége a hitnek, de széttröjje az emberi kényszernek, mely a lét legbecesebb kincseit haszonforrása gyanánt foglalta le és földi hatalommal tette mindazt, aminek földöntúli származása van. Száz átok menykövét hintse bár az egyház az igazság kutatóinak fejére, az eszményiség ereje nem a parancsban és kényszerítésben rejtezik, hanem az emberi lélek szabadságában, mely letiporva, elgázolva, üldözve és bilincsekbe verve is megkeresi magának az utat, a melyen vármok fizetése nélkül találkozik az örökkévalóság és a végtelenség gondolataival. És az eszményiség után kutatva bizonyár nem a tudomány az, mely a hitetlenség és eszmény nélküli valóság nyomába ejtette a civilizációt.

E század minden esetre megvédenedett és elvesztette eszményeit. E kor mindennek csak hasznát keresi és

T Á R G Z A.

A bukás felé.

Irta: Török Pál.

Az öreg asszony felkelt, nagy mérgesen összecsupra a bibliát, miből az imént jámborul belemélyedve, fennhangon olvasott, megnyomva minden egyes szót, mintha betűről-betűre kívülről akarná megtanulni, közben fűrkésző tekintettel vizsgálta a leánynak arcát, ki ott a sarokban szalmakéven feküdt.

— Megteszed? kérdezte, de mintegy felelet sem várva tovább olvasott. A leány sem szólt semmit, nem is akart tán, de karjai görcsösen megrándultak, s a ki a lelkébe tudva látni, a szikrázó szemekből kiolvashatná a feleletet: Nem! Az öreg asszony felnézett néha plafondra, melyen az átszivárgott nedvességtől asztalnyi mappák rajzódtak, összedörzsölte fonyadt kezét, mintegy magának morzsolta a szavakat:

— Hát mit teszünk?

Aztán újra előkapta a bibliát, idegesen forgatta, lapozgatta, kutatva kereste hol van egy sor, melybe belelehetne kapaszkodni. Milyen jól esik azoknak, kik valami bűnt akarnak elkövetni, ha talál-

nak egy fix pontot, melybe fogózkodva könnyítik a véték súlyát... Abban a bűzhödt padlás szobában nem igen volt butorzat, rozoga divány, melynek széjjel-hasadt szövetén előfityegett a kőc; az öregasszony ült, vagy feküdt rajt; az asztal közepén behorpadt, telleszörve gyertyapecsétekkel; ott a sarokban sárgult zsupp szalmán hevert az a halvány leány. Kűnn szitálva hullott a hó, a sivitó szél meg-meg markolta az ablakot, hasadékaiban süvöltött be, mintha Mephisto csábító szavait harsogta volna: Tedd meg! Tedd meg! Összerezzen a halvány leány, megborzádt s mintha valami láthatatlan szellem kergette volna, felugrott. Dőlözeg, igazán fejedelmi termetet fedett piszkos, szurkos ringy-rongy ruhadarab; az arc mégis tiszta vakító fehér volt, szeme mint fénylő, izzó tűz világolt. Hatalmas haja, hosszú gyűrűkben omlott le a gömbölyű vállakról. Hirtelen odarohant az ablakhoz, felszakította, ki akart talán ugrani, vagy torkonragadni, elhaligattatni, avagy szemébe kezogni a vadul száguldo szélnek, mely mintha úgy zokogná be az ablak hasadékon: Hiába, meg kell tenned!

— Irma! Gyere ide fiacskám, ülj ide a földre, hálgasd, mit mandandó vagyok.

Az izmos, fejedelmi termetű leány megfordult, mint kölykeit féltő farkas bősztűlen rohant az öreg asszonyra.

— Csábítasz kigyó, megöllek!... Harsogott bele a kis szoba; s mikor fehér fogategy pillanatra megpillantak, úgy látszik, mintha megakarna fojtani azt a jámbor, összetöprődött asszonyt, kinek ráncos arca, okos szemei, mintegy megszelídítettek a leányt, ki erőtlensül, bágyadtan rogyott le, rajongva — bosszasan csókolta a száraz, rezkető kezét, és úgy susogta: édes, édes öreg anyám! Aztán ájulva végig terült a hideg padlón.

Az öregasszony felült a diványra, maga elé tette a bibliát, beszélni kezdett, cifrázva, színezve, pillanatig sem gondolkozva.

— Irma tedd meg! Meg kell tenned! Tátonógó ür van előttem, abba habozás nélkül bele kell ugrnod, vagy elpusztulni. Érted? elpusztulni!... Vén vagyok már; a biblia a kenyérem, vele kelek, vele fekszem! Minden sorát ismerem, mondja-e valahol, hogy mit nem szabad megtenni a kenyérért. Nézz körül nincs egy darab butorunk, egy darab tiszta fehérneműnk; szennyesedünk! Mit vigyek el miért egy harapás kenyéret kapnék? A szalonba többé nem mehetek vissza. Így! Hol a tűkör? megmutatnám hogyan nézett ki. Ha rut volna és kicsi, ilyen utálatos ruhában nem nézne rajtad végig senki; de ilyen fejedelmi termet, ilyen ígész szépség! Miért nem lépsz

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel figyelmeztetjük t. előfizetőinket, hogy kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani szivesek legyenek, nehogy a lap küldésében akadályok merüljenek fel.

Tisztelettel
A kiadóhivatal.

— **Hymen.** Pellet Miczi és Tevely Elek tisztelettel tudatják, hogy folyó hó 31 én délután 5 órakor a kaposvári róm. kath. templomban tartják esküvőjüket. Kaposvár, 1901. augusztus havában.

— **Tűz** volt folyó hó 25-én Kaposvárott. Klauber Ignác kaposvári lakosnak égett el a Cser erdő melletti gazdaságában a szalma és széna készlet. A kár, — tekintve az ideai rossz takarmány viszonyokat, — a biztosítás daczára is érzékenyen érinti Klauber Ignácot.

— **Katonák bevonulása Kaposvárra.** Kaposvárra f. hó 28-án, mintegy 600 tiszti vezetéssel mellett, 20,000 főből álló katonaság vonul be, köztük egy bosnyák gyalogezred is. Ily nagy számú katonának régen volt Kaposvárott. Ugy tudjuk, hogy 7—8 napon keresztül tartozkodnak benn a városban és csak azután vonulnak tovább a hadgyakorlatra.

— **Ismét baleset cséplőgépnél.** E czim alatt ma-holnap állandó rovatot kell nyitnunk, a cséplés idejére; mint levelezőnk értesít f. hó 19-én a délutáni órákban Kárász községben a cséplőgép szalmarázója egy munkás gyermek fejét összezúzta. Most a szigetvári kórházban ápolják a súlyosan megsérült fiút.

— **Rosszlelkű anya.** B.-Szt. Györgyön Löv vendéglősnél volt szolgálatban egy cselédleány, kinek egy 6 éves kis leánya volt, kit csekély béréből szintén tartani volt kénytelen. Löv ezen cselédjét elbocsátotta, ki ezután Marcaliba keresett magának szolgálatot. Alig, hogy eltávozott a leány régi helyéről, a Zala folyó, B.-Szt. György irányában, augusztus hó 20-án, egy kis leány gyermek hulláját

hozta föl a vízszinére, — a hullában a b.-szt.-Györgyi elüljáróság az elköltözött cseléd 6 éves leánykájára ismert rá. A kis leány testére több darab kő és téglát volt erős madzaggal rákötve, mit a szivtelen anya nyilván azért tett, hogy gyermeke holtteste a víz felszínére ne kerülhessen. A b.-szt.-györgyi elüljáróság jelentést tett a marcali főszolgabírói hivatalnál az esetről, mire a csendőrség Marcaliban az elvetemült, rosszlelkű anyát letartoztatta, ki is beismerő vallomást tevén, most a kaposvári kir. törvényszék börtönében várja gaztetteinek méltó jutalmát.

— **Drogéria Kaposvárott.** Az Erzsébet-uton Friedman Mór két emeletes szép palotájában Dubiniewicz testvérek droguüzletet nyitottak, a mi szintén egyik jele annak, hogy mint emelkedik városunk kereskedelme. Felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét Dubiniewicz testvéreknek mai számunkban megjelent hirdetésére.

— **Megmérgezett család.** Mezei József, szulimáni tanító e héten Szigetvárra a piacra néhány fej szép káposztát vitt, melyet felesége elkészített főzeléknek. Ebéd után egész családja hirtelen rosszul lett, mire rögtön orvosért küldötték, a ki megállapította, hogy a mérgezést a káposzta okozta, mely gáliczoldattal volt permetezve. — Jó lesz tehát vigyáznunk, különösen most, midőn a sok permetezett szőlő piacra kerül.

— **Nagy tűz.** Óriási tűz volt Ságvár községben a múlt héten. Tóth János ságvári lakosnak égett porrá a gőzmalma. Igaz, hogy a biztosítás folytán kára nagyrésze megtérül, mert az „Első magyar általános biztosító társaság” 27 000 korona kárát likvidálta és kifizette, de bezeg nem térül meg az egyesek által örökös czéljából összehordott sok gabona, mely szintén porrá égett.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** Nem bíába él az emberi szivben az a meggyőződés, hogy a gyermekeket az Isten is őrzi. Világos példáját látjuk ennek a legujabban előfordult esetben. Ugyanis: Traut Ignác vaskereskedő neje a múlt napokban Balaton-Szent-György állomásról Keszthelyre utazott vonaton, három éves kis leányával; a kis leány valahogy a kijáratnál az ütközők között leesett a vonatról, és az egész vonat végig robogott rajta. Az édes anya sikoltására a vonat

az eszménység mindennemű fékét elutasítja magától, bárholnan jöjjön is, mivel akadályozza élvezeteit. Ma nincs eszménység, vagy legalább is kevesen vannak, kikben él az ideál. Pedig néhány évtizeddel előbb is az eszmények nagy lánggal égő csillagai ragyogtak az eszménység égboltozatán. A haza eszménye nagy volt, a szabadság eszménye milliók szívéet képzelhetetlen szenvedéllyel töltötte el. Az egyenlőség eszménye is mint egy üstökös vonult át e század égboltozatán. A humanizmus eszménysége is velük volt, beköltözött a gazdagok lelkeibe, hogy a szegénységnek is jusson helye a társadalom terített asztalánál. Hol vannak ma ez eszmények? Sehol. Hol a magasság és a fény az irodalomban? Emelkedettség a művészetben? Tisztaság a becsületben, a szerelemben, az élet pályában most? Hol a mocsoktalanság a szívekben?

Szürke szennyes realizmus uralkodik, mióta a világ elviszítette régi eszményeit, az emberiség gondolkodása ma a számításra alapszik és nem az eszmény, hanem a haszon vonza az embereket, minden illúzió és ideál nélkül.

De azért nem szűnhet meg az ideál művelése sem a vallásban, sem a tudományban, sem a művészetben. Hiszen nincs a földnek egy talpalatnyi területe sem, a hol eszmények ne lakoznának. A kimondott, a vásonra festett, a márványba vésett gondolat; mind tele van az ideál csodálatos hatalmával.

A ki az eszménységet megtagadja, az széttepi a kapcsolatot a föld élete és a mindenség élete közt, mert ez a kapcsolat maga az eszménység. Legyen ez a legnagyobb és a legtökéletesebb az emberi életben.

ki hetek óta a fészekből? Mert félsz! Félsz a bujálkodó férfaktól, kik sóvárog éznek u'ánnad. Ki gondol rád, kinek esik meg a szíve rajtad, ki csinálna valami ruhafélét, hogy legalább tisztességes helyen dolgozni tudná. Mindent elhordtak innen, még egy tűt sem hagytak itt. Jaj a szegénynek! Hát apád hol van? Gondol talán rád a nyomorult? Szegény jó anyád! Neki már nem fáj semmi, ha itt lenne mit csinálna? segítene azt a száraz kényeret elfogyasztani, mit a házmesterné dug be napokint irgalomból. A könyörtelenség kényerét enni, az éhség koldus lepedőjét rágni. Jaj! jól esik a meg nem szolgált alamizsna? A koldus megszolgálja az irgalom falatát, mint a pap, mert imádságot mond, vagy mint a özigány, mert muzsikál. De mi! Félsz a világtól, a büntől? A világ szemét huny ott, hol a nyomorúság kezdődik. Ma még van fűtlen szobánk, de holnap kitesznek bennünket a fagyra. Milyen hideg van odakünn! Nézz csak ki, hogy süvölt a fagyasztó szél. Ugy megdermedt a kezem, mikor azt a kosárka szentet összeszedtem a kocsik után, pedig már kiaszott a kezem, nincs már benne vér... Elakarsz pusztulni? Könyű neked, de mi lesz velem. Hova jutok? a koldus asszonyok közé, kik bepálinkáznak a koldult pénzből. Hallgassam az Istent káromló beszédeket? Én? Egy

Madarassy utód? Az uram tudod ki volt? táblabíró — én meg koldus asszony; hova lett apád, a kifogástalan gentelman, a perfect gavallér mélységes szerelme — miként ő nevezte — a nyomorúságnak csak az első lépéséig tartott; azután jött a megsemmisülés: a tivornya, a kártya, a szeretők. Anyád, az én drága jó lányom ezt nem érte meg, lehuzta szíve az édes pihenőre, a mély sirba. De nekem itt kell élnem. Csábító, kerítő vagyok? Szerinted igen! De a nyomor!.. Végig mégysz az utcán, élnezed a suhogós, selymes férfiakat hódító alakokat, szoktad találgatni, ki lehet a ruhán belül; a hatalmas paloták hosszú sorát; keresztül látsz a méter vastag falon? Felvillan agyadban a gondolat, ki vagy, mi lakik benn: hivalkodó erény-e vagy tömjenezett bűn; festett szépsége, vagy fizetett hiúság; káprázat, fény, illat, bűn, ártatlanság, boldogság, vagy perpatvar szövevényes egységben? Mindenütt bűn, mindenütt enyészlet! Óreg asszony vagyok, sokat láttam, sokat tudok! Látod a mostani helyzetet lefessék a jövőt? Kaszíráló léssz, vagy bármi más, szeretője mindenkinek, vagy egynek. Aztán a házi ur ígéretei; holnapra válasz; kitesznek bennünket a hidegre, könyörtelenül neki hajtának a szélnek, a viharnak, a télnek; vagy a másik palota: pompa, fény, illat, elegáns toillettek, tágas lakás,

fényezett padlókkal, csipke-függönyök és pénz, pénz, pénz...

De nem! ezt nem én mondtam. Nem csábítlak; akarom, hogy a mostani nyomor, az uttalan ut, a végtelen jövő: ezek legyenek az csábító motívumok. Szeretője legyen valakinek az én unokám, drága lányom egyetlen gyermeke. Nem fiacskám, ezt nem teheted!

Nem! Inkább némuljon el a szájam, mely ilyet ki mer bocsátani.

Es a biblia! Szent könyv az; jó a jóllakottaknak; de mikor zsúrolódnak a belek, és magukat emésztik — ott az Istent dicsőítő zsoltárok, magasztos gondolatok mit használnak; azokat nem lehet megemészteni. De jól fog esni a kenyér, a mit az én unokám szerez gyalázattal. Ah... Az öreg asszony elhallgatott, végig hanyatlott a diványon s aztán nem szólt többet...

Annak sapádt képu hatalmas leány-nak a füle itta-e be a sok szót, avagy a piszkos, nyirkos falai a szobának, — ki tudja? ki tudja? Ugy izzott a levegő fölül, pedig nagyon hideg lehetett, jégvirágok is rajzolódtak az ablakra. A leány felugrott, izmos karjait keresztül fonta nyakán, fél és alá járt, csak úgy rengett a padló lábai nyomán...

Egyszerre nyikorgott a befagyott ajtó, kinyílt; kövér, telt képu ur lépett

megállott. Mily nagy volt azután a szégyen anyá öröme, midőn látta, hogy kis leánya minden baj nélkül futott a vonat felé édes anyjához.

— **Gyilkossági kísérlet.** Özv. Horváth Józsefné szigetvári lakos, foglalkozására molnárné f. évi augusztus 23-án a délelőtti órákban Nagy-Kanizsán rálesett Hander Ödön n. kanizsai szerzetesre a midőn éppen miére ment, és a mit sem gyanító szerzetesre revolverrel háromszor reá lőtt, szerencsére azonban, az egyik golyó sem talált. Az eset miatt, a mely N. Kanizsán igen nagy feltűnést keltett, a merénylet leartóztatták, és által adták a büntető igazság szolgáltatásnak.

— **A hármass szövetség A. B. B.-je.** A világsajtó élcelői, már a hármass szövetség megkötése alkalmával konstatálták, hogy annak megteremtői: Andrassy, Bismarch és Crispi nevük kezdőbetűivel, ennek a szövetségnek abc-jét képezik. Most pedig érdekes felemlíteni, hogy ez a három nagy államférfiú ugyancsak abc rendben költözött el a másvilágra. Elsőnek a köztük legfiatalabb Andrassy halt meg, őt követte a halálba Bismarch, harmadiknak pedig, most ment el az első sorából Crispi.

— **Baleset.** Weisz Ede csurgói kereskedő házának cserepezése alkalmával f. hó 19-én Bus Sándor 12 éves cserepesinas, amint a tetőn dolgozott, a megcsuszott és a magából lezuhant. Igen súlyos sérüléseket szenvedett, sőt állkapcsáját is eltörte. A gyorsan előhívó orvosi segély azonban valószínűleg megmenti életét.

— **Halálozás.** Hamerli Aladár, mint unokaöcsé egy a saját, valamint a széleskörű rokonság nevében fájdalomtelt szívvél tudatja szeretett nagynénjének, illetve rokonnak Hamerli Máriának folyó hó 24-én 1/2, 6 órákor, hosszas szenvedés és a haladók szentségeinek ájtatos felvétele után, életének 57-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 25-én délután 5 órákor fognak Kis-Flórián-utca 8. sz. alatti gyászházban beszenteltetni és onnan a budai külvárosi közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért folyó hó 26-án reggel 1/2, 7 órákor a pécs-belvárosi plebániatemplomban, 28-án reggel 8 órákor pedig a kaposvári r. k. plebániatemplomban fog az egek Urának bemutatni. Pécs, 1901.

augusztus hó 24-én. Áldás és béke lebegjen porai fölött!

— **Értesítés.** A helybeli áll. el. iskolában a beiratás szeptember elsején veszi kezdetét a tart 9-éig reggeli 8 órától fél 12-ig. 9-én Veni Sancte lesz, mely után a rendes előadás veszi kezdetét. Kértnek az igen tisztelt szülők és gyámok, hogy tanköteles gyermekeiket szeptember 9-ig okvetlen beírassák, mert ez után már mint iskola mulasztók fognak a még be nem írottak kimutatni és a törvény értelme szerint lesznek megbüntetve. Az igazgatóság.

— **Hymen.** Örgöf Palavicini Ede cs. és kir. kamarás, v. b. t. tanácsos, a főrendiház tagja stb. és neje, székhelyi Mailath Etelka csillagkereszt és palotahölgy, örömmel tudják leányuknak, Edinának, zichi és vásónkeői gróf Zichy Jenő cs. és kir. kamarás, v. b. t. tanácsos, országgyűlési képviselő stb. és neje, gróf Redern Hermina csillagkereszt és palotahölgy fiával, zichi és vásónkeői gróf Zichy Ráffel Mosdóson, augusztus hó 25-én tartandó esküvőjét. Mosdóson, 1901. évi augusztus havában.

— **Katonai gyakorlatok.** A Kaposvárott gyakorlaton levő zászlóalj 22-én elhagyták a székvárost s levonultak a Mecsek hegyek felé Sasd, Mánfa vidékére gyakorlatokra, honnét 28-án érkeznek vissza, midőn a 31. gyaloghadosztály szept. 4-én Dombóvár vidékére érkezik, hogy aztán együtt tartsák a hadosztálygyakorlatokat. Dombóvárra Szt. István napján érkeztek meg az első huszárok, még pedig vészonyzubbonyban, a mi a legénységnek nagy könnyebbé lehet a nagy melegben. A huszárok után tüzérség érkezik Dombóvárra a 61. gyalogdandár gyakorlataihoz. Augusztus 29-én a pécsi 8. honvédhuszárezred érkezik utban Ozorára Dombóvárra Szeptember 4. 5. és 6-án Dombóvár és a közeli apró somogyi falukban az egész 31. gyaloghadosztály lesz elszállásolva, magára Dombóvárra esik 170 tiszt, 4600 ember és 360 ló, a mit tekintve azt, hogy a községben csak 4389 lakos és 461 ló van, igen tekintélyes beszállásolásnak mondható. A napokban 43 drb. vágómarha érkezett a csapatok számára. A 32. gyaloghadosztály a dél felől érkező 31. gyaloghadosztály ellen fog operálni, majd azzal egyesülve hadtestkötelékben a pécs-vidéki nagygyakorlatok színhelyére vonul

A Dombóváron és környékén elhelyezendő 32. hadosztály Steiningner Károly báró altábornagy parancsnoksága alatt áll. A hadosztályhoz tartoznak a 6. (újvidéki), 23. (zombori), 68. (szolnoki), 32. (budapesti), 32. (kecskeméti Mollináry) és 86. (szabadkai) gyalogezredek; a 23. és 38. gyal. ezrednek csak 1—1 zászlóalja; továbbá az ezekhez beosztott huszárság és tüzérség. A zágábi hadtestben levő gyalog hadosztályok dandárgyakorlataikat mai napon kezdték meg és ezek augusztus 25-éig tartanak. Aug. 26-án kezdődnek a hadosztály gyakorlatok, melyeket Kutjevo és Pozsega között végeznek. Szeptember 5-én kezdődik ezen hadtestnek a pécsvidéki hadtestgyakorlatokhoz való felvonulása. Dolnji-Miholjácson csaknem teljesen elkészültek, hogy megfelelően rendezzék be a Felsőgének lakosztályait Majláth László gróf kastélyában, ahol lázasan dolgoznak az utolsó berendezkedésen. A királlyal egyidőben érkezik ide Ferdinánd román trónörökös. Az ő részére Kohn Albert földhírtokosnál rendeznek be 7 szobás lakást. A házigazda a házat ezen célra teljesen átengedte. Ő felsége három napot tölt Dolnji-Miholjácson, honnét kocsin megy Görcsönybe. Ferencz Ferdinánd trónörökös, aki a nagygyakorlatokon elejétől végig részt vesz Dolnji-Miholjácson miként a román trónörökös, szintén magánházban lesz elszállásolva, míg a királynak Görcsönyön való időzése alatt a teljesen átalakított és fényesen berendezett pellérdi kastélynak lesz vendége.

— **Anyakönyvvezetők kinevezése.** A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbírótt m. kjr. miniszterelnök Somogyvármegyében a szakácsi anyakönyvi kerületbe Mészáros Pál segédjegyzőt, továbbá a csokonyasiba Buzsáky Károly segédjegyzőt, végül a nagyatádvidéki Gundy Géza jegyzőse edet anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki és az elsőt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Léggömb Visnyén.** Tegnap d. u. 1 óra 45 perczkor Márffy Béla kápolnás visnyei birtokán egy Bécsből reggel 7 órákor elindult léggömb »Meteor« szállt le szerencsésen. Négy katona tiszt: Moszler József utász, Polomello svéd főhadnagy, Reim és lovag Wichera szállottak ki a kosárból. Utjok ezélya volt: utazni ameddig lehet. Hedrahely fölött elröplésükkél az egész község föl lett zaklatva s több százan szaladtak össze megcsudálásra. A beennülő Bécs, Mödling, Marburg és Bajor-Reichenhallban lakó ismerőseiknek 2500 és 2800 m. magasságba írt 8 képes levelező lapot adtak föl a hedrahelyi postán. Ők maguk pedig kosárba csomagolt léggömbjükkél Márffy Béla fogatán Kaposvárra utaztak, hogy vasuton Bécsbe térjenek vissza.

— **Értesítés.** A kaposvári gazdasági ismételő iskolába való beiratások szept. hó 6-án kezdődnek. Minden oly fiú, vagy leánygyerek, aki 12. életévét betöltötte de még 15 éves el nem mult, és sem a gymnasiumba, vagy polgári iskolába, sem az ipariskolába nem jár, köteles a gazd. ism. iskolába járni Aki szept. hó 15-ig be nem íratkozik, azt mint mulasztót fogjuk a tek. városi hatósághoz megbüntetés végett bejelenteni. A rendes előadást szept. hó közepén megkezdjük. Beiratásra jelentkezni kell a sétatéri iskolánál, d. e. 10—12 óráig. Csárgy József, igazgató.

G S A R N O K.

Móriczot besorozták.

Irta: Gutius.

A vádlott: ... Mikor pedig odaálltam a sorozó bizottság elé s egész ruházatomat egy pár lyukas harisnya képezte

be rajt; az újjnyi vastag óraláncz elárulta a házúrat. A leány nem is akarta észrevenni, mintha lábai gyökeret vertek volna, meg se mozcizant. A házi ur mosolygott maga elé kezeit dörzsölte, aztán nagyot lélekzett, felfújta k-rek hasát, mintha egy lélekzetre egy világot akarna mondani, de a leány elejét vette minden szónak.

— Uram! — szán pillanatig gondolkodott.

Valóságos undorral nézett végig az előtte álló alakon; hirtelen a gondolatok, a reflexiók egész legiója cikázott agyán keresztül; hogyan kezdje, mit mondjon azután? De egyszerre felkapta fejét, mintegy láthatatlan szellemtől áthatva, büszkén, tisztán ejtette ki a szavakat. Uram! A féreg a piszok bármikép bele is vette magát a szobába, tiszta mégis a macskos és förtelmes beszédektől. Kérem ne fertőzze be! Aljas ajánlatán gondolkodni fogok Távozzék!

Szemei szikráztak, a mint ezeket kimondta, maga is kábult tőlük és végtelen iszonyattal nézte, mint nyikorog az ajtó, hogy csukódik be utána. A távozó léptei messze hangzottak a folyosón. Néha megállt, eléggülten mosolygott, úgy mormolta maga elé: hiába minden küzködés, mégis enyim lesz a licsike, szép lakást kap tőlem, négy szoba butorral, livrés inast, mindent, mindent!...

Abban a kis padlásszobában pedig jár-kelt, fel- és alá az a becsületes lány, karjával subintott a levegőbe, mintha rejtelmes rémeket üzne el magától, melyek úgy körül fogják nyakát, fejét, lábát, mindenét és ő érzi, hogy gyenge, hogy erőtelen, hogy nem bír tőlük szabadulni, mint mikor valaki halálos sebet kapott, vagy biztosan élő mérget vett be: így régja valami tépelődő lelkét, nem bírja a gondolatot ki verni fejéből; nem, nem teszem meg, nem akarom megtenni, mert az bűn, szörnyű bűn!... A szél elállt odakünn, lecsillapodtak jégei a leánynak is; lágyan elnyult azon az illatos szalmán, karjai közé temette arcát, hosszasan sirt, zokogott szívzaggatóan. Mikor könnyeit elsírta, szikkadt, száraz szemmel, csendes részvétellel nézte a szegény, de értelmes öreg asszonyt; lassan lecsukta szempilláit ő is, elszunnyadt, elaludt csendesen, nem is sejtette a szerencsétlen, milyen sebes léptekkel rohan a ezéditő mélység, a bukás felé...

majd hogy ki nem égett az arcom a szégyentől. Hogy is ne. Egy pár lyukas harisnya és semmi más! Félve néztem körül, hogy nincsenek-e a szobában asszonyok, akik majd kinevetnek, ha ilyen hiányos öltözetben látnak. Szerencsére egy asszony sem volt jelen.

A hosszú bajszú őrmester oda dörgölődött hozzám és a fülembe sugta:

— Be a hasad, nyavalyás!

— Megsem mozdultam, mert — tetszik tudni — elhatároztam, hogy süket leszek.

— Az orvos oda jött hozzám, végig nézett rajtam s láttam, hogy tetszem neki. Oda is szólt a századoshoz:

— Igazi athléta! Milyen mell! milyen izmok! S össze-vissza tapogatott elől is, hátul is. Elkezdtem nevetni.

— Jaj instálom alásan! Az őrmester kegyetlenül oldalba lökött s mosolygó pózával sugta ismét fülembe.

— Ne röhögj te rongyos, mert tüstént ketté hasítalak.

De bizony csak nevettem tovább. Ha befogtam a számam, az orromon tört ki a nevetés borzasztó erővel a ha az orromat fogtam be, szabdjára volt érezte a torkom s még hangosabban nevettem.

A százados ur mosolyogva közelített felém.

— Hát szeretnél-e katona lenni Móricz öcsém? Egy kukk nem sok, de annyit sem válaszoltam.

— Hány iskolát végeztél? Kezdtam a fületem hegyezni és a lehető legostobább képpel igyekeztem megértetni, hogy süket vagyok.

Az őrmester a fülemből ordított.

— Nem tudja, hogy kérdezik? Talán bizony süket?

— Kérdezni tetszett valamit?

— Süket az ur, vagy mi?

— Igenis megyek.

És indultam kifelé. Az orvos elé állt és merően a szemembe nézett. Farkas szemet néztem vele olyan buta képpel, hogy szinte zavarba jött. Elkezdett kiabálni:

— Mi baja a fülének?

Illőnek tartottam, hogy válaszoljak — Nagyváradon. 1874-ben — az orvos erre még közelebb hajolt hozzám és ordítással fogta a dolgot.

— Nem azt kérdeztem, hogy hol született, hanem vajjon süket-e?

— Köszönöm szépen!

— Beszélhet annak doktor ur ítélet napig. Nem hall az egy kukkot sem!

— Teteti magát a gazember! Szól közbe az őrmester, akinek csak a bajuszát szerettem volna kitépni. Ott álltam rendületlenül s bután, az őrmesterre rá se néztem, magamban azonban mohó kíváncsisággal néztem a pillanatot, amikor kimondják rám, hogy „untauglich.“ Közben azonban lecsapott a menkö, s az kihozott szerepemből.

Valaki ugyanis a hátam mögött hallkan megjegyezte: Ne méltóztassanak neki himni. Nagyon jól ösmerem a hunczutot. Egyike a legügyesebb zsebtolvajoknak. Csak a múlt hónapban került ki Illaváról. Önkénytelenül is hátra tekintettem, megnézni, hogy kibeszél, ezzel elárultam magam. Az a valaki pedig Goldstein Simi volt, az én vetélytársam. Egy leánynak kurizálunk. A nyomorult állt az ajtó mellett, várva míg rákerül a sor. Borzasztóan vigyengött. Elhatott a mérég.

— Százados ur, — mondok — beismerem, hogy simuláltam, hanem kénytelen vagyok azt is kijelenteni, hogy világ életemben sose loptam. Ez az ur bazudik... Nem folytathattam. Besoroztak a kiróptettek a szobából. Nagy busan felöltöztem s oda hagytam a kaszárnyát. Az Üllői-ut s kőru sarkán azonban várakozó állást foglaltam el: Goldsteinra lestem.

Egy kis félóra múlva észre vettem őt, amint kilép a kaszárnya kapuján, óvatosan körül tekint s megy lefelé az Üllői-uton.

Utánna!... Ezt a tréfát nem viszed el szárazon, Simikém. A gyógyszerértár előtt elértem. Torkon ragadtam s nehogy baja essék, csak a fejét ütöttem; a bajuszát azonban megkímélve akarván, a haját tépegettem ki. Ha ki nem ragadják a kezeim közül, ma már por, hamu és semmi más!

— Elmondtam mindent.

A törvényszék Mitwoch Móriczot súlyos testi sértés büntette miatt 8 hónapi börtönrre ítélte.

Az ügyész: Főlebbezek a vádtott terhére.

A vádlott: (daczosan). Én is főlebbezek — az ügyész ur terhére.

Színház.

Sokat hallatott jelszó nálunk különösen az utolsó pár év alatt „Uj színház“, „Uj színház!“ Vajjon városunknak van-e csak egy műpártoló polgára is, ki számtalanszor ne hallaná fülébe esengeni e jelszót s ki maga is ne említené, hogy „Uj színház.“ „Uj színház.“ Miként a kietlen pusztában elhaló hangra mi válasz sem jó, ugy hiába szállal fel a sajtó is városunk e nagy hibája ellen: minden hiába, nincs ki meghallja, nincs ki élére álljon az ügynek, nincs ki segítsen a bajon. Nem szándékunk e helyütt talán elegiát írni, de lehetetlen, hogy fel ne szállaljunk ellene, mikor csak a napokban történt meg az a dolog, hogy a zuhogó zapor, az ujonnan renovált színházunkba becsipegett, a szó szoros értelmében beszakadt, ugy annyira, hogy e miatt majdnem az egész előadást félbe kellett szakítani, kell-e ennél több?! Megtörtént ezen a XX. század elején még ez ideig hallatlan eset, hogy Magyarország egy 17,000 lakossal bíró városában essőernyő alatt kellett végig hallgatnia a színpártoló publikumnak a színelőadást. Nem akarunk itt senkit mulasztással vádolni, s csak annyit jegyzünk meg, hogy ezek után városunk előjárósága tartsa erkölcsi kötelezettségének a baj orvoslását, mert hogy kívánhatjuk azt, hogy egy csak valamire való társulat is meglátogassa városunkat, ily körülmények között, hogy kívánhatja városunk műértő közönsége azt, hogy műizlést kielégítő erők játékában gyönyörködhesen, remélem, hogy már a közel jövőben nem így lesz. Sajnos, hogy ez időben történik ily szégyenletes dolog, a mikor oly társulat játékában van alkalma gyönyörködni városunk polgárainak, a mily játékot s a mily társulatot városunkban a közelmúltban, vagy talán még egyáltalán nem láttunk, de ha ez így tart, látni nem is fogunk.

Somogyi, a régóta ismert igazgatónk mindent elkövet arra nézve, hogy városunk színpártoló közönségének műizlést kielégítse; idejött városunkba egyike a vidék legjobban szervezett társulatával azért, hogy előadásokat tartson egy színpadon, melyet a városunkban a közelmúltban megépített arénában, a melyben esős időben a publikum esernyő alatt hallgatja végig az előadást. Ne csodálkozzunk ily körülmények között azon, ha rövid idő leforgása alatt még kötéssel sem tudunk fogni majd még csak egy Rettegi Fridolint sem. Pedig, hogy Somogyi továbbra is színiigazgatónk akar maradni annak tanujelét adta és adja lépten-nyomon. Tanu jelét adta ennek akkor, midőn a közel múltban egyik helyi sajtóban kijelentette, hogy a míg csak színiigazgató marad, addig városunkat cserben hagyni nem fogja; de tanu jelét adja jelenleg is,

a mikor egy oly első rangú társulattal jó városunkba a mily társulat a vidéken nem igen működik.

Ezeket ajánljuk városunk vezetői számára figyelmébe tessék jól megszívlelni a dolgot és segíteni a bajon, itt nem a tanakodás, hanem a tettnek van helye.

Az „Ocskay brigadéros“ sal vette f. hó 17-én rövid színi evadunk. Jeles írónk Herczeg Ferencz e nagyhatalmú történelmi színműve került első ízben színre. S csodák csodája örömmel kell tapasztalunk, hogy mintha megváltott volna városunk színpártoló közönségének műizlése; addig csak a bohózat és vigjáték volt az, mely képes volt ő sze vonzani szép számú közönséget, s ime az idén már az évad első előadásán egy történelmi színműben telt ház. De hisszük is hogy a művezetést pártoló közönség nem is csatlódott, bizonyára kiváló élvezetben részesült.

Somogyi (Ocskay brigadéros) az ambiciózus törekvő színiigazgató, világosan, tisztán öntudatosan helyenkint eredeti telfogással vonta meg körvonalait Ocskay jellemének, plasztikailag tömörre, művészi-leg realissá, lélektanilag igazsá s megrázóvá koncentrált. Nehéz, de hálás szerepét s csak az vethet rá követ, ki külső kritikusként, mint ő színésznek. De a társulat többi szereplő tagjai is kifogástalanul állták meg helyüket (Peterdi, Szarvasy, Erdélyiné) stb osztottak az elért szép sikerben.

18-an Oven Hall operettje „A G és á k“ került színre. A cím szerepben Székely Irén (Mimozza) azzal a komoly, előkelő s imponáló megjelenésű művésznővel, ki elegáns megjelenésével már első fellépése alkalmával tanujelét adta annak, hogy egy tehetséges művésznővel van dolgunk, ki nem csak holmi mókázással játssza meg szerepét, de komoly tudomány tárgyává téve, maga is átéli és beleéli magát szerepébe. Az elért siker egyrésze illeti meg (Amon, Nyaray, Bérczi) kik mindannyian kitűnő alakításokkal nagyban emelték az est sikerét.

19-én „A b ö l c s ő“ Brieux e nagyhatalmú színműve került csekély közönség előtt színre. Erdélyiné, Benkő Jolán, Pataky, Szarvasy kifogástalanul oldták meg szerepüket.

20-án ismét „Ocskay brigadéros“, 21-én a „K é k a s s z o n y“ került színre az este ismét kellemes meglepetés érte a műértő közönséget Székely Irén, az a módfelett intelligens színész ez este is megmutatta határozott tehetségét, éneke elragadó szép volt. Múltó partnere volt Amon Margit, az a kedves megjelenésű Teréz, ki mint látszik, már az este is annyira megnyerte a közönséget, hogy mondhatni máris városunk „kedvenczén“ lön. Jók voltak: Nyaray, Bérczi, Benkő, Pintér, de különösen az általunk már ismert Lányi, ki azt hisszük, egyáltalán nem szorul dicsőre, ismerősök vagyunk mi már, jól tudjuk ki ő.

Csütörtökön 21-én a „S a b i n n ö k e l r a b l á s a“ került színre, mely alkalommal igazán kitűnően mulatott a jelep volt közönség Nyarayt (Rettegi) illeti a főérdem ezúttal ez a tehetséges ilju színész, ki előzőjétt abban mulja felül, hogy határozott tehetsége mellett, kitűnő organummal is bír kifogástalanul oldta meg. Különben erről majd még bővebben szólunk.

23-án „S u l a m i t h“ került színre ismét Székely Irént illeti meg a főérdem, az ő számára nincsen építőd szerep, nincsen háttér. Nem kevésbé jók voltak Pintér, Lányi stb.

Szombaton 23-én a „B o s z o r k á n y v á r“ került színre, versenyeztek ez este az elért sikerben, Székely Irén, Amon Margit, Lányi Edith, Perényi és Pintér.

Vasárnap a „H a l á s s z e r e t ő j e“ című népszínmű került színre, Amon Margit most már nem csak sejtette,

de határozottan kivívta magának a „kedvence” melléknevet, volt is része véget érni nem akaró tapsban.

Hétfőn a „Házi béke” került színi ezen este Patakyt és Szép Olgát illeti a főérdem oroszlán része osztottak a szép sikerben Benkő és Peterdy is.

Különben a társulat egyes tagjaival majd még külön-külön bővebben fogunk foglalkozni.

Napkorl.

Nyilttér*)

PINCZER
EGY ÜVEG
KRONDORFIT!

BORHOZ LEGJOBB!

KITUNÓ ASZTALIVIZ
ES
NYALKAOOLDÓ GYÓGYITAL.

MATTONI
ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény április hó 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bajokban.

Rendelő orvos dr. POLGAR EMIL.

Egészes jekvés. — Jutdnyos lakások. — Jó vendéglő.

Villamos-vasuti összeköttetés a fővárossal.

*) E rovat alatti közlésekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Drogéria megnyitás!

Somogyvármegye, valamint Kaposvár r. t. város nagyérdemű közönségével tisztelettel tudatjuk, hogy Kaposvárott az Erzsébet-ut 4-ik számú házban

Dubiniewicz testvérek

ezég alatt

gyógyáru-, vegy- és illatszerkereskedést nyitottunk.

Midőn a nagyérdemű közönség szakmánkba vágó czikkek beszerzésénél szíves pártfogását kérjük, előre is biztosítjuk előzékeny és pontos kiszolgálásról.

Kiváló tisztelettel

Dubiniewicz testvérek.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

A női szépség

Legjobb szépség szer.

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitünőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle

MARGIT KRÉME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan, és zsírsmentes.

Ezen Világhírű arcskenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májtoltot, pattanást, bőrkéket (Miteasor) és minden más bőrbajt. Kismítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simdva és üdévé varázsolja.

Legkitünőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 ft. Margit hölgypor 60 kr. Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr., Margit arcvíz 50 kr. — Számtalan elismerő és köszönő levél!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden Gyógyszertárban, drogériában és illatszerkereskedésben.

Főraktár: Kaposvárott Mandl R. üzletében.

Hamiltok bíróság oldoztatnak.

Csodás gyors hatása.

M. kir. Államvasutak, Zágrábi Üzletvezetőség.

23814.
901. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. Államvasutak zágrábi Üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Fiume-Brajdica Állomáson létesítendő iktanya, mosdonyain, szénraktár és-örház munkálataira.

Az iktanya, a kőszállítás, a szénraktárak tervezet, az ajánlati minta a pályázatfeladatok, Zágrábott, az Üzletvezető cég pályafentartási osztályában és a fiumei osztálymérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok és tervek ugyanott 5 koronáért meg is szerezhetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1901. évi augusztus hó 22-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott Üzletvezetőség I. sz. osztályánál (Ferencs József tér 19. sz. I. em.) Az ajánlatokat 1 korona, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani. „Ajánlat Fiume-Brajdica Állomáson létesítendő magas építmények munkáinak előállítására. Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi augusztus hó 21-én déli 12 óráig 4000, azaz négyezer korona bánatpénzt kell a magy. kir. Államvasutak zágrábi Üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami betétekre alkalmassal értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatban nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbbi jegyzetárfolyam szerint számításnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti végvénnyel adandók fel.

Zágráb, 1901. augusztus havában.

Az Üzletvezetőség.

Hirdetmény.

Alulírott tisztelettel jelentem a t. közönségnek, hogy a

Léderer-féle

kőszénbányák vezérképviselőségét Kaposvárott sikerült elnyernem.

Ez által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a nagyérdemű közönségnek, különösen pedig a

cséplőgép,- téglagyár,- és gőzmalom tulajdonosoknak igen jó minőségű és olcsó tüzelési anyaggal szolgálhatok.

Á R A K :

1. Darabos fűtő barna szén a kapronczai vasútállomásnál bevagonírozva egy vagon (100 mmázsa) 80 korona. Ugyan az Kaposvárott házhoz szállítva métermázsánként 1 kor. 60 fill.
2. Másodrendű koczka fűtő barna szén ugyan ottan bevagonírozva egy vagon (100 mmázsa) 70 korona.
3. Dió barna szén, cséplőgép,- téglagyár,- és gőzmalom tulajdonosoknak igen ajánlatos ; kapronczai állomáson bevagonírozva vagonja (100 mmázsa) 60 korona.

Midőn a jó és pontos kiszolgálásért teljes felelősséget vállalom, üzletemet a nagyérdemű fogyasztó közönség szíves pártfogásába ajánlva maradok

Kaposvárott, 1900. évben

tisztelettel

Klauber Ignác,

a L É D E R E R féle kőszénbányák.
Dunántúli kerületi vezérképviselője.

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

e lap

kiadóhivatalánál.